enetum ad defendendum. Item debet eſſe aſpectus deſiderabilis.i.ſpecioſus ſpecie virtutū vt nō ſit effrontatus ꝑ impudentiam nō excecatus ꝑ ignorantiam nō mancus ꝑ bonoꝝ operum carentiā non enaſat⁹ ꝑ luxuriam cuius fetorem ſentit naſus anime:nō elinguis ꝑ verbi dei impericiam:non habens os ſerpentinū ꝑ detractionē:non effeminatus aut frigidus ꝑ torporem ⁊ negligentiā⁊ ſic de aliis membris pōt dici (ſeruū) nō dñm.j. Pet.v. Nō dominantes in clero ſed forma facti gregis ex animo (ſuū) id ē xpi nō antixpi vel dyaboli. Bern. miniſtri xpi ſunt ⁊ ſerui ſunt antixpo (⁊ ſuſtulit eū de gregib⁹ ouiū).i.de cōgregatione nō tyrannoꝝ ſed innocentiū vt potius ſit paſtor q̄ꝫ lupus vl' Leo.i.de gremio eccl'ie ſi ſunt ibi boni. Act.j. Oportet ex his viris q̄ nobiſcum ſunt cōgregati in omni tempore quo intrauit ⁊ exiuit inter nos domin⁹ ieſus teſtem reſurrectionis eius nobiſcū fieri vnū ex iſtis ⁊c. hoc eſt qḋ dicit (de poſt fetantes accepit eum).i.de ſtatu bono inferiori in quo oues fetas nutriebat.ſ.de bono ſacerdote vel de bono archidiacono dꝫ fieri epiſcop⁹ vt Aug.j. Thi.v. qui bene preſunt pſ̄bri duplici honore digni habeant maxime qui laborant in verbo ⁊ doctrina: ⁊ dicit tria verba (elegit) (ſuſtulit) (accepit) q: Primo eligit q̄s deinde eleuat ꝑ⁹ acceptus habet (paſcere Iacob ſeruū ſuū) ecce ad q̄d eligit.ſ.ad paſcendū (Iacob).i.laicos (⁊ iſrl' hereditatē ſuam).i.clericos. Ioh. vlt. paſce. paſce. paſce. Hiere.vj. Paſcet vnuſq̄ſq; eos qui ſub manu ſua ſunt. Hiere.iij. dabo vobis paſtores iuxta cor.m. ⁊ paſcent vos ſciētia ⁊ doctrina. ⁊ quō ſunt paſcende ſubdit.ſ. innocenter: prudenter ⁊ fructuoſe. vnde dicit (⁊ pauit eos in inno. cor.ſui) dicit q: ſunt q̄dam q̄ habent innocentiā operis ⁊ oris:ſ; tn̄ nō habent innocentiā cordis q̄.ſ. dimittūt peccatū nō q: nolint ſed q: non audent ꝓpter infamiam aut aliā penam vel forte q: non poſſunt facere qḋ volunt nec ꝓpter hoc ſunt innocentes. Prouer.xj. Manus in manu nō erit innocens malus. Item nō paſcit in innocentia cordis q̄ de p̄dicatione ſua in corde inaniter gloriat vel laudem vel emolumentum aliquod temporale querit.ij. Cor.ij. Non ſum⁹ ſicut plurimi adulterantes verbum dei ſed ex ſinceritate: ecce innocentia cordis (⁊ in intellectib⁹ ma.ſu.dedu.eos) id eſt prudenter ⁊ fructuoſe. hec ſunt adiectiua q̄ dñs cōmendat in ſeruo ſuo.ſ. fidelis ⁊ prudens ⁊ bonus. Math. xxiiij. q̄ſputas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens. ⁊.xxv. euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c. innocentiam cordis prudens prudentiam bonus fructum operis: bonus eſt ſeruus q̄ facit voluntatem domini (deduxit eos) de malo in bonum: de bono in melius: de meliori in optimū ⁊ hoc facit p̄latus bonus (in intellectibus ma.ſu.).i.q: in manib⁹ ⁊ operib⁹ ſuis dat intelligere opa xpi ſic faciebat apl's dicens.j. Cor.xj imitatores mei eſtote ſicut ⁊ ego xpi Oſee.xij. In manib⁹ ꝓphetarum aſſimilatus ſum.

Pſalmus LXXVIII

Ps.lxxviij. D(d)Eus venerunt gentes in hereditatē tuam: polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt hieruſalem in pomorum cuſtodiam.

¶ Titulus (pſ̄. aſaph) In precedenti pſ̄. egit ꝓpheta de ingratitudine populi iudaici ⁊ illorum repulſione. hic autē⁊ preuidens eorum repulſionem deplorat eam ⁊ deplorando p̄dicit. ⁊ eſt iſte pſ̄. ſecundus eorum de quibus agit de lamentatione. ſunt enim tres tales. pſ̄. quia ter repulſi fuerunt iudei. Primo ꝑ chaldeos. Secūdo ꝑ antiochū. Tercio ꝑ romanos. Primus pſ̄. eſt. De⁹ repuliſti nos. in quo agit de deſtructōne facta per romanos. In iſto agit de deſtructione facta per antiochū. Tercius eſt ſuper flumina babylonis in quo agit de deſtructione facta per chaldeos hic autem myſtice agit de perſecutōne eccleſie que ei quottidie fit ꝑ gentiles. Intentio ſua eſt monere nos vt bonis primoꝝ cōgaudeamus ⁊ malis eoꝝ cōdoleam⁹. Mod⁹ tres ſunt partes. In prima cōquerit ⁊ narrat quanta ieruſalem pertulit tpib⁹ Antiochi ꝑ que tn̄ omnia nō fuerunt deſtructa in quo ſignat ꝑſecutio eccleſie. In ſecunda parte deprecat ꝓ parte ſua cōtra inimicos ibi (vſq; quo dñe) in tercia parte in exaltationē cōcludit lamentationem ibi: (nos aūt) loquens ergo aſaph.i. fidelis ſynagoga vel propheta primo captat beniuolentiam a ꝑſona iudicis cū dicit (deus) ſecundo a ꝑſona aduerſarioꝝ oñdens eos infideles cum dicit (gentes).i. geniti tales.i. ſine fide. tercio oſtendit illos p̄ſumptores cum dicit (venerūt in hereditatem tuaꝫ).ſ. terram ꝓmiſſionis qḋ fuit magna p̄ſumptio quarto oſtēdit illos ſacrilegos cū dicit (polluerūt templū ſanctū tuū) q: videlꝫ ibi poſuerūt abominatiōes ydoloꝝ ⁊ ſacrificauerunt ydolis ſuis. quinto oſtendit eos fuiſſe raptores cum dicit (poſuerūt irl'm in pomoꝝ cuſtodiā).i. fecerunt eam deſertam ablatis omnibus bonis eius. cuſtodia enim pomoꝝ.i. tugurium vbi ſolent poni cuſtodes ad ſeruanda pomaria: collectis fructibus: vacua remanent vel etiam tota diſſipat. ſexto oſtendit illos fuiſſe inhumanos cum dicit.

¶ Poſuerunt morticina ſeruoꝝ tuoꝝ eſcas volatilibus celi carnes ſanctorum tuorum beſtijs terre. 2

¶ Po.m.ſ.t.e.vo.c.).i. occiſos nō ſepeliebant nec ſepeliri ꝑmittebant ſed auib⁹ ⁊ beſtijs deuorandos ꝓijciebāt. vñ etiā addit de beſtijs dicens (carnes ſanctoꝝ tuoꝝ) ſupple poſuerunt in eſcam (beſtijs terre) ſeptimo oſtendit illos fuiſſe homicidas cum ſubiungit.

¶ Effuderūt ſanguinē ipſoꝝ tanq̄ꝫ aquaꝫ in circuitu ierl'm ⁊ non erat q̄ ſepeliret. 3

¶ Effuderunt ſanguinē coꝝ tanq̄ꝫ ⁊c. hic aggrauat peccatum eoꝝ p̄mo ꝓpter contemptū cum dicit (tanq̄ꝫ aquam) q.d. non curabant nec vim faciebant ſicut nec de effundēdo aquam. ſecundo a ꝑſona occiſorum cum dicit (ipſoꝝ) ſcꝫ ſanctoꝝ tercio a circumſtantia loci cum dicit (in circuitu irl'm) que erat ſancta ciuitas ſicut maius peccatum eēt homicidium facere iuxta eccleſiam vel in eccleſia q̄ꝫ alibi foris. quarto a multitudine occiſorum cuꝫ dicit (⁊ nō erat q̄ ſepeliret) p̄ multitudine. quinto oſtendit ipſos fuiſſe cōtumelioſos cum dicit.

¶ Facti ſumus obprobrium vicinis noſtris ſubſannatio ⁊ illuſio his qui in circuitu noſtro ſunt. 4

¶ Facti ſu. obpro. vici. noſtris).i. tyris ⁊ egyptijs q̄ erant ſubditi antiocho ⁊ vicini terre ꝓmiſſionis (⁊ facti ſumus ſubſannatio ⁊ illuſio his qui in circuitu noſtro ſunt).ſ. illis p̄dictis. nota aūt dr̄iam q: obprobrium eſt conuicium qḋ infert abſenti non audienti nec vidēti. ſubſannacio autem fit preſenti non videnti ſed audienti: ⁊ fit ꝓprie cum ruga naſi. Illuſio infert preſenti audienti ⁊ videnti. Ideꝫ pōt totū legi eodē mō paucis mutatis Allegorice de eccl'ia ⁊ martyribus ⁊ tyrannis ⁊ gentilibus interfectis. ¶ Item moraliter de ipſa eccleſia deplorante ſtragem filiorum ſuorū q̄ quottidie fit ꝑ peccatū. Eccleſia ei ꝓprie dicit aſaph id eſt congregatio. nil eñ aliud eſt eccleſia q̄ꝫ congregatio fidelium q̄ congregant in vnitate fidei ⁊ bone voluntatis ſm q̄ dicit Act.iiij. multitudinis credentiū erat cor vnuꝫ ⁊ anima vna in dño cor quo ad fidem: anima quo ad voluntatem. tria aūt deplorat eccl'ia.ſ. deo illatā cōtumeliam ⁊ hoc in illo. pſ̄. Deus repuliſti. ſcḋo ſtragem filioꝝ ⁊ hoc in iſto pſ̄.iij. incolatū hui⁹ miſerie ⁊ in hoc pſ̄. illo ſup flumina bab. ⁊ quia nō ſunt plures cauſe lamentandi iō nō ſunt plures. pſ̄. lamentationis. q: plorare debemus aut ꝓpter dei iniuriam aut ꝓpter noſtrum incōmodū. Incōmodum aūt eſt duplex.ſ. culpe. ecce ſtrages filioꝝ ⁊ pene ecce incolatus miſerie ⁊ dilatio patrie. deplorans ergo in hoc pſ̄. ſtragem filioꝝ primo oſtendit peccata prelatorum a q̄bus ſequit ſtrages populi. ſm q̄ dr̄ Dañ.xiij. egreſſa ē iniquitas a ſenioribus iudicib⁹ qui videbant regere populū vnde dicit: o (deus) q̄ omnia vides q̄ omnia potes ⁊ vindicabis cum iudiciū duriſſimū in his qui preſunt fiet. Sapien.vj. (venerunt).q.d. ingeſſerunt ſe (gentes).i. gygantes p̄lati ſiue quicunq; canonici aut clerici gentilit ſm le-

B Dr̄ia int' obprobriū ſubſannatōem ⁊ illuſionem.

Allegorice.

C Moralr eccleſia q̄d ſit ⁊ q̄lit tria deplorat.

D Cōtra p̄latos ſe inge-

rētos adici
rā aniaꝝ et
cas male cu
rantes.

gem machometi in delicijs: in luxurijs ⁊ idolatria auari-
cie viuentes (in hereditatē tuam) .i. in eccliam in quaueni
unt nō vocati cū potius vocati trahi deberent. Heb. v. ne
mo aſſumat ſibi bono. niſi q̄ vo. eſt a deo ſicut aaron. ⁊ ibi
dicit̄ xp̄s ſeip̄m nō clarificauit vt eſſet pontifex ſicut mul-
ti ypocrite faciunt q̄ ſe quantū poſſunt pulcros oſtendūt:
vt fiant epiſcopi (venerūt) ergo ꝓpria cupiditate ⁊ ambi-
tione ducti nō fugerunt ſicut dn̄s Joh. vj. q̄ fugit cū vo-
luiſſent illum capere ⁊ facere regem. Joh. x. Quotquot ve
nerunt ante me fures ſunt ⁊ latrones (gentes) .ſ. ſyri .i. ſu
perbi ydumei .ſ. luxurioſi filij amon .i. turbidi litigatores ⁊
auari. q꞉ vt dicit̄ Prouer. xv. Cōturbat domū ſuā q̄ ſecta
tur auariciā. Deut. xxiij. amonites ⁊ moabites nōn intra-
bunt in eccleſiam dei. Abdias qn̄ ingrediebant̄ extranei
portas eius ⁊ ſup irl'm mittebant ſortem tu quoq꞉ eras q̄
ſi vnus ex eis .i. edom .i. carnalis amicus vel frater. hi ſunt
eñi q̄ maiorē p̄dam accipiunt in vaſtatione iſta eccl'ie. idu
mei eñi incenderūt templū. ij. Heſdre (in hereditatē .t.) .i.
in eccliam quā multo labore ⁊ effuſione ſui ſanguis acqui
ſiuit. j. Cor. vj. Empti eſtis precio magno. Sed nota ꝙ tri
plex eſt dei hereditas ſcilicet.

¶ Mundus. Roꝫ. iiij. non enim ꝑ legem ꝓmiſſio abrahe
vt heres eſſet mundi.

¶ Eccleſia preſens. Eſa. xix. hereditas mea iſrael.

¶ Celum. Roꝫ. viij. ſi aūt filij ⁊ heredes in hanc nō intrāt
gentes (polluerūt templū ſanctū tuū) .i. eccliam male in-
trādo ⁊ male ibi viuēdo. Hiere. xiij. a ꝓphetis irl'm egreſſa
eſt pollutio ſup oēm terrā. Hiere. ij. Ingreſſi ꝯtaminaſtis
terrā meā (poſuerūt irl'm) .i. eccliaꝫ (in pomoꝝ cuſtodiā)
q꞉ ponunt ibi gartiones ad cuſtodiendas animas q̄ſi po-
nerent ad cuſtodienda pomaria immo poma meli⁹ ſeruā
tur q̄ꝫ eccl'ie. puero eñi non traderet̄ cuſtodia pomoꝝ aut
porcoꝝ: cui tn̄ tradit̄ a p̄latis cuſtodia eccliarū aut p̄ben-
daꝝ plurīū ⁊ animarū innumerarū. Item (in pomoꝝ cu-
ſtodiā) q꞉ ſicut arbores pomi cuſtodiunt̄ dum in eis ſunt
poma matura ⁊ collectis pomis relinquunt̄ ita eccl'ie tp̄e
meſſium ⁊ vineaꝝ cuſtodiunt̄ a curatis vt decimas colli-
gant ſed collectis illis derelinquūt eas. Eſa. j. derelinquet̄
filia ſyon vt vmbraculū in vinea ⁊ ſicut tuguriū in cucu-
merario (poſuerūt morti. ſer. t.) .i. animas ſubditorū gla-
dio peccati occiſas (eſcas volatilib⁹ celi) .i. demonib⁹ qui
in celo .i. in aere volitant ⁊ circūeunt q̄rentes eſcam. j. Pe
vlt. aduerſari⁹ veſter dya. tanq̄ꝫ leo ⁊c. vel (morticina ſer-
uoꝝ .t.) .i. aīas ſubditoꝝ quas occidunt ſerui tui .i. clerici ⁊
ſacerdotes q̄ locū ſeruoꝝ dei tenent ſ꞉ tn̄ dyabolo ſeruiūt
Berñ. miniſtri xp̄i ſunt ⁊ ſeruiunt antixp̄o. hi occidūt ſub
ditos ꝑ prauum exemplū ⁊ negligentiā curādi ſauciatos:
nec ipſis ſolum imputat̄ ſed ⁊ maiorib⁹ prelatis q̄ eis cu-
ram cōmiſerunt ⁊ ita fuerunt prima cauſa mali. vñ poſſūt
dicere ſubditi ſacerdotib⁹ qđ dixit dn̄s Pylato Joh. xix.
Nō haberes poteſtatem aduerſum me vllā: niſi tibi eſſet
datum deſup꞉ ꝓpterea q̄ tradidit me tibi maius peccatum
hꝫ hoc eſt ꝙ dicit hic ꝙ ep̄i (poſue. morti. ſer. t.) .i. occiſas
animas a ſuis malis ſacerdotib⁹ (eſcas volatilib⁹ celi) .i.
demonib⁹. ⁊ nō tm̄ h̄ malū faciūt p̄lati ⁊ ſacerdotes ⁊ cle-
rici ſ꞉ ſi q̄ boni ſunt ⁊ pctā fugiūt detrahunt eis ⁊ detrahi
libēter audiunt. vñ addit (carnes ſan. t.) ſupple poſuerūt
⁊ expoſuerūt (beſtijs terre) .i. detractorib⁹ q̄ deuaſtant et
deuorant carnes .i. op̄a debilia ⁊ remiſſa. Prouer. xxiij. no
li eſſe in cōuiuijs potatoꝝ nec in cōmeſſatiōib⁹ eoꝝ q̄ car-
nes cōferunt ad veſcendū. Ezech. xxxiij. q̄ in agro eſt be-
ſtijs tradet̄ ad deuorandū .i. q̄ excolit terrā ſuā ⁊ corp⁹ in
ſeruitutē redigit detractorib⁹ dat̄ ad deuorandū q̄ cū di-
cunt ypocritā. Eſa. lix. Facta eſt veritas in obliuionē: et q̄
receſſit a malo p̄de patuit (effuderūt) .i. publicauerūt (ſā-
guinem) .i. pctm̄. de quo Oſee. iiij. Sanguis ſanguinē teti
git (tanq̄ꝫ aquā) .i. abundant̄ (in circuitu irl'm) .i. ad oēs
q̄ ſunt extra eccliam quaſi ceci circūeuntes domū Loth et
nō ingredientes eā .i. eccliam. hi ſunt gentiles ⁊ iudei ⁊ he-
retici ad quos effundit̄ peccatū xp̄ianoꝝ ꝑ negligentiā et
maliciā p̄latoꝝ. ſicut dicit̄ Ro. ij. ⁊ Eſa. lij. Nomē dei per
vos blaſphemat̄ inter gentes. Treñ. iiij. ꝓpter peccata ꝓ-
phetarū ei⁹ ⁊ iniq̄tates ſacerdotū ei⁹: q̄ effuderūt in medio
ei⁹ ſāguinē iuſtoꝝ: effundunt aūt effronteſ pctm̄ ſuū: detra
ctores xō alienū. Ezec. xxiiij. ſanguis ei⁹ in medio ei⁹ ſup
limpidiſſimā petrā effudit illum: nō effudit illū ſup terraꝫ
vt poſſit operiri puluere ⁊c. peiores igit̄ ſunt q̄ꝫ caym qui
in terra fudit ſanguinē fratris ſui abel ⁊ voluit latere: vñ
manifeſtius ſubdit (⁊ nō erat q̄ ſepeliret) .i. q̄ operiret ſā
guinem. Eſa. iij. peccatū ſuum quaſi ſodoma p̄dicauerūt
nec abſconderunt. Hiere. ij. nō in foſſis inueni illos ſacer-
dotes aūt ex officio ſuo deberent ſepelire.

¶ In penitentia aūt meli⁹ tegunt̄ ⁊ ſepeliunt̄ peccata. p̄s.
Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniq. ⁊ quo. te. ſunt pecca. ſ. in ſe-
pulchro p̄nie vel cōfeſſionis vel religionis. Sunt plures
ꝓprietates ſepulture ſiue ſepulcri ꝑ quas hic ſignant̄ que
notant̄ his verſibus.

F
Pn̄ia vel re
ligio aſſim la
tur ſepulcro
ꝫ ꝓprietates
ſepulture
Verſus

¶ Terra cadauer hyans p̄mit ⁊ tumet arcet odorem.

¶ Oſſa negat vermi dat carnē viuida reddit. In peniten-
tia eñi ⁊ religione (eſt terra) .i. cognitio ſui. Geñ. iij. Terra
es ⁊ in terram ibis (cadauer) .i. cognitio peccati. Eſa. v. fa
cta ſunt morticina eoꝝ quaſi ſtercus in medio platearum
Item (hyans) .i. accuſatio ſui. Job. vij. nō parcā ori meo:
loquar in tribulatione ſp̄e. m. (premit) elatōnē cordis: iob
xvj. Nūc aūt oppreſſit me dolor (tumet) .i. ibi eſt tumul⁹
altior ꝑ oſtenſionem bonoꝝ operū. Geñ. xxxj. Appellauit
nomen eius galaad .i. tumulus teſtis (arcet odorē) .i. feto
rem ⁊ infamiā. de qua Joh. xj. dn̄e iam fetet quadridua-
nus eñi eſt: ſed poſtea dicit: ſi credideris videbis gl'iam dī
Item (oſſa negat vermi dat carnem) Job. ix. Terra data
eſt in manus impij .i. ieiunij. qđ quaſi vermis cōſumit ſine
pietate carnē .i. carnalitatē ⁊ oſſa manent q꞉ robur nō de-
bet cōſumi. Ro. xij. rationabile obſequiū vrm̄. p̄s. Fortitu
dinē. m. ad te. cuſto. (viuida reddit) Eſa. in fi: Nunq̄d p-
turiet terra de vna. j. Reg. xviij. vidi aſcendentes de terra
(q꞉ nō erat q̄ ſepeliret) iō fetor .ſ. infamie de cadaueribus
aſcendit: vñ addit (facti ſum⁹ ⁊c.) hoc dicunt boni filij ec-
cleſie q꞉ ꝑ peccatum alioꝝ ſine ſuis meritis contemnunt̄:
(facti ſumus obprobriū vi. n.) Hiere. lj. Cōfuſi ſum⁹ quo
niam audiuim⁹ obprobriū. Hiere. xviij. nō des in obpro-
briū ꝓpter no. t. (ſubſannatio ⁊ illu. his q̄ in cir. n. ſt̄. Treñ
ij. Plauſerunt ſup te manib⁹ oēs tranſe. ꝑ viam ſibilaue
runt mo. capita ſua. ſup filiam ierl'm di. Heccine eſt vrbs
ꝑfecti decoris gaudium vniuerſe terre.

¶ Vſq̄ꝫquo dn̄e iraſceris in finē: accendet̄ 5
velut ignis zelus tuus.

¶ Vſq̄ꝫquo dn̄e) Sc'da ps in qua precat̄ conteri inimicos
dicens (vſq̄ꝫquo dn̄e iraſceris) ſup nos ſuſtinendo nos af- Tralit̄
fligi ꝓ peccatis erit hoc vſq̄ꝫ (in finē) .i. ꝑſeuerabit ne iſta
vaſtatio. q. d. noli ita iraſci finaliter ⁊ vſq̄ꝫquo (accendet̄
velut ignis zelus tuus) nō ꝙ ira ⁊ zelus non cadit in deū:
ſed ira dei dicit̄ vindicta noſtrarū iniquitatum zelus eius
exactio caſtitatis. ⁊ loquit̄ ad deum quaſi ad virum zeloti
pum q̄ exigens caſtitatem ab vxore ſua v̇berat eā ſepe ne
zelotipet eum

¶ Effunde iram tuam in gentes que te non 6
nouerunt ⁊ in regna que nomen tuum non
inuocauerunt.

¶ Effun. i. t.) hoc dicit non libidine vindicte ſed amore iu-
ſticie vel eſt p̄dictio. q. d. multā fundes non in nos ſed po-
tius (in gentes que te nō no.) hoc dicit q̄tuꝫ ad minores:
(q̄ no. t. nō inuo.) ſed demonū ⁊ idoloꝝ ⁊ ita in hoc verſu
petit vel p̄dicit vltionem vel vindictam de inimicis ⁊ alle
gat duas. Prima eſt infidelitas eorum cū dicit (q̄ te non)
Sc'da eſt idolatria q̄ dicit (nomē tu. nō inu.) ſed idola va
na poſtea allegat terciā cām ⁊ quartā. Tercia eſt homici-
dium qđ tangit cum ſubdit.

¶ Quia comederunt iacob: ⁊ locum ei⁹ de 7
ſolauerunt.

¶ Quia comederūt iacob) .i. populū iudeoꝝ q̄ fuit ex ia
cob occiderunt ⁊ conſumpſerunt ſicut cibus cōſumit̄. Et
notandum ꝙ more oratoris mutat ꝑſonam in ꝑſonā po-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nendo nomen dei iacob ꝓ iudeis deū offendentibꝰ. Quar
ta cā quare debeant puniri eſt ſacrilegiū. vn̄ dicit (ꝛ locuꝫ
eiꝰ) .i. ierlm̄ ꝛ templū (deſola.) .i. deſertū fecerūt. vn̄ .j. ma
cha. j. Fugerūt habitatores irlm̄ ꝓpter eos ꝛ facta eſt ha
bitatio exteroꝝ ꝛ facta eſt extera ſemini ſuo ꝛ nati eiꝰ reli
querunt eam ſanctificatio eius deſolata eſt ſicut ſolitudo
Petita vindicta de inimicis orat aſaph ꝓ ſe ꝛ ꝓ populo
ſuo dicens.

8 ¶ Ne memineris iniquitatū noſtrarū anti-
quarum: cito anticipent nos miſericordie
tue quia pauperes facti ſumus nimis.

¶ Ne memineris ini. no. anti.) Antique dicunṫ iniquita
tes vel ꝓpter cōſuetudinē vel ꝓpter antiquoꝝ exempla et
imitationē has petit remitti ꝛ hoc eſt primū. ſcd̄o petit gra
tiā ꝑuenientē cum ſubdit (cito anticipent nos miſer. t.) et
appellaṫ gratia miſcd̄ia qꝛ ex miſcd̄ia dat deꝰ grām. petit
aūt acceleratōnē gratie cum dicit (cito) poſtea petit grām
cooperantem cum dicit.

9 ¶ Adiuua nos deus ſalutaris noſter: ꝛ pro
pter gloriā nōis tui dn̄e libera nos: ꝛ ꝓpici
us eſto peccatis noſtris ꝓpter nomen tuuꝫ

¶ Ad. n. d. ſ. n.) Job. xx. Sine me nihil po. fa. poſtea h̄ pe
tit liberationē a peccatis ꝑfectam cū dicit (ꝛ ꝓpic. eſto pec.
no.) ſupra petierat liberationē ſ; nō ꝑfectam ibi (ne memi
neris) interſerit aūt cās quare dꝫ deꝰ hoc facere vnā ex ꝑ
te illoꝝ ꝓ quibꝰ petit. ſ. eoꝝ miſeriā qn̄ dicit (qꝛ paupes fa
cti ſumus nimis) defectu ỽtutis. Nō eīn cōqueriṫ de de
fectu terrenoꝝ quo ỽtutes cōſeruanṫ. ſcd̄a cā eſt ex pte di
dantis. ſ. glīa eius. vnde dicit (ꝓpter glīaꝫ nōis tui li. nos)
q. d. ex hoc nomē tuū glioſuꝫ apparebit ex eo qꝛ tu das in
dignis. tercia cā ſilr̄ eſt ex parte dei. ſ. ipſius bonitas. vnde
dicit. ꝓpicius eſto pec. no. ꝓpter no. t.) .i. ꝓpter bonitatem
tuam q̄ nobilis eſt. quarta cā eſt euitatio infamie ipſiꝰ dei.
vnde dicit.

10 ¶ Ne forte dicant in gentibꝰ vbi eſt deꝰ eo
rum: vt innateſcat in nationibus corā ocu
lis noſtris.

¶ Ne forte dicant in gentibꝰ) .i. inter gentes (vbi eſt deus
eoꝝ) q. d. nō habent deū q̄ poſſit eos liberare ſicut alie gē
tes habent. Quinta eſt manifeſtatio iuſticie dei. vn̄ addit.
11 ¶ Et innoteſcat in nationibꝰ co. oc. n. vl. ſan. ſer. t. q̄ ef. eſt)
Ibi eſt punctus ſiue periodus. Sexto petit vt exaudianṫ
ꝑces eorum cum addit.

12 ¶ Ultio ſanguinis ſeruorū tuorum qui effu
ſus eſt. introeat in conſpectu tuo gemitus
compeditorum.

¶ Introeat in cōſpectu tuo ge. cōpe.) .i. iudeoꝝ. iudei eīn
erāt cōpediti ꝑ mandata: vel (cōpeditoꝝ) .i. vinculatoruꝫ
in cōpedibꝰ ad lr̄am. Poſtea petit cōſeruationē bonorum
vnde dicit.

13 ¶ Secundū magnitudinē brachii tui. poſſi
de filios mortificatorum.

¶ Secundū mag. bra. t.) .i. potentie tue (poſſide) .i. cuſto
di in poſſeſſionē (filios mortifi.) .i. occiſoꝝ vl' (morti puni
torū) alia lr̄a: ꝛ qꝛ vult aſaph oſtendere ſe habere latitudi
nem charitatis orat ꝓ inimicis optans eis penā in ꝑſenti
ne in futuro punianṫ. ſicut dꝛ Math. v. Orate ꝓ ꝑſequē
tibus vos. vnde dicit.

14 ¶ Et redde vicinis noſtris ſeptuplum in ſi
nu eorum improperium eorū quod expro-
brauerunt tibi domine.

¶ Et redde vici. n.) .i. gentibꝰ q̄ nos ꝑſecute ſunt (ſeptu.)
id ē penā ꝑfectā in pn̄ti ne in futuro punianṫ (in ſinu e.)
id ē in ſecreto. qn̄qꝫ eīn puniṫ hō extra in corpe: ꝛ tn̄ nō co
gitat neqꝫ recognoſcit ỽgā dei ꝛ ſic nō puniṫ in ſinu men
tis nec erubeſcit de peccato. ſilr̄ dꝛ de bonis Lu. vj. Men
ſurā bonā ꝛ cōfertā ꝛ coagitatā ꝛ ſupeffluentē da. in ſinu
vr̄o (redde) intꝫ (impr. ipſorū) .i. penā ꝓ iproperio (qđ
expro. tibi do.) .i. tuū. improperiū eīn qđ fit ſuis reputat ſi
bi fieri. Math. xxv. qđ vni ex minimis meis feci. mi. fe.
¶ Moraliter q̄rit vir iuſtus vel eccl'ia (vſqꝫquo do.) videt Moralr.
eīn iuſtus vl' eccl'ia plures bonos affligi h̄ a deo ꝛ qꝛ neſcit
aliq̄s vtrū odio an amore dignꝰ ſit petit vt certificeṫ dicēs
(vſqꝫquo do. iraſ.) q. d. erit ne iſta ira tua tp̄alis ꝛ tranſi
toria vel erit (in finē) .i. ineternū (accēdeṫ ne ve. ig. ira. t.)
Ira eīn eiꝰ in ꝑſenti q̄ſi momentanea eſt ꝛ q̄ſi ros. ſed ira
tua in futuro erit (in finē) .i. ineternū durabit ꝛ erit velut
ignis ꝓpṫ acerbitatē hanc eternā irā petit a ſe amori. Eſa.
lxiiij. dicens. Ne iraſcaris dn̄e ſatis ꝛ ne vltra memineris
iniq̄tatū no. de hac etiā dꝛ alibi in ps̄. Nūq̄d ineternū ira
ſceris nobis aut extēdes iram tuā a generatiōe in ge. quō
aūt accenſus erit zelus eiꝰ dꝛ. Prouer. vj. zelus ꝛ furor vi
ri nō ꝑcet in die vindicte nec acq̄eſcet cuiuſq̄ ꝑcibꝰ nec ſu
ſcipiet ꝓ redemptiōe dona plurima. vt aūt nō faciat hoc
in bonis ſ; in malis rogat ſubdēs (effunde irā. t. ingē. q̄ te
non no.) ꝛ effunde tūc q̄ nō ſtillas. Job. xxvj. Cū vix par
uam ſtillā ſermonū eius audierimꝰ q̄s poterit tonitruum
magnitudinis eius intueri (in gentes) .i. gentiliter viuen
tes i luxuriis ꝛ auaricia q̄ eſt idoloꝝ ſeruitꝰ. Eph. v. (q̄ te
nō no.) facto lꝫ fortevbo. Tyt. j. cōfiteṫ ſe deū noſſe factis
aūt negant cū ſint abominati ꝛ incredibiles ꝛ ad oē opus
bonū reprobi. (ꝛ in regna q̄ no. t. n̄ inuoc.) tria ſunt regna
q̄ nomen dei nō inuocant. ſ. regnū mundi: regnū carnis re
gnū dyaboli. regnū mundi ſunt cupidi q̄ inuocāt mamo
nam. regnuꝫ carnis ſunt luxurioſi q̄ inuocant beelphegor G
regnum dyaboli ſunt ſupbi q̄ inuocant baal. Eſa. lx. gens Tria regna
ꝛ regnum qđ nō ſeruierit tibi pibit. Joel. iij. oīs q̄ innoca q̄ nomē dei
uerit nomen dn̄i ſaluus erit. ergo q̄ noluerit inuocare po nō inuocāt.
neṫ cum illo q̄ obmutuit. Math. xxij. De his regnis diciṫ
Heb. xj. ſancti ꝑ fidē vi. re. ꝑmū regnū vinciṫ ꝑ elynaꝝ lar
gitionē. ſcd̄m ꝑ ieiunioꝝ cōtinuationē. terciū ꝑ orationuꝫ
deuotionē. Hiere. j. ecce poſui te ſup gētes vt deſtruas ꝛc̄.
(qꝛ cōe. iacob) hec tria regna (cōederūt) .i. incorporauerṫ
ſibi (iacob) .i. clericos (ꝛ lo. eiꝰ) .ſ. eccl'iam (deſo.) auferē
do eis ſponſos ꝛ filios. ſ. ꝑlatos ꝛ clericos. Treñ. j. Nō eſt
q̄ cōſoleṫ eā ex oībus charis eiꝰ. Hiere. xxxj. ꝛ Math. ij.
vox in excelſo audita eſt lamentatiōis fletꝰ ꝛ lucꝰ rachel.
plo. fi. ſ. ꝛ no. ꝯſo. ſup eis qꝛ non ſunt. vel ꝑ gentes intelli
gunṫ mali prelati. de quibꝰ ſupra. deꝰ venerūt gentes ꝛc̄.
vn̄ dicit de eis (effunde irā tuā) copioſe (ingentes) .i. ma
los ꝑlatos diuitias ꝛ delitias amantes (q̄ te nō no.) qꝛ ſi
cut dꝛ. Eſa. lv. ſpeculatores eiꝰ ceci oīs ꝛ poſt pauca ipſi
ignorauerunt intelligentiā (ꝛ in reg. q̄ no. t. nō inuo.) ſ; vo
cauerunt nōia ſua in terris ſuis ꝛ inuocauerūt idola aua
ricie. Oſee. viij. Ipi regnauerunt ꝛ nō ex me ꝑncipes exti
terūt ꝛ nō cogno. i. nō approbaui argentum ſuū ꝛ aurū ſu
um fecerunt ſibi idola vt interirent. tūc eīn interibūt quā
do effundet dn̄s ſup eos irā ſuā qn̄ vt dꝛ Sap. vj. Judici
um duriſſimū his q̄ preſunt fiet: ſup paupes aūt ꝛ eos qui
h̄ cōculcati fuerint lꝫ aliq̄ eoꝝ ꝓpter peccata damnenṫ nō
tn̄ in tanta abundantia effundet iram ſuā ſ; quaſi ſtillabit
reſpectu effuſiōis magne q̄ fiet ſup ꝑlatos ꝛ potentes. vn̄
ibidē Sap. v. ſubiungit. Exiguo cōcediṫ miſcd̄ia potentes
aūt potenter tormenta patienṫ ꝛ hoc eis eueniet qꝛ (come
derūt ia.) .i. ꝑplm̄ dn̄i deuorauerūt. ps̄. q̄ deuorant ple. m.
ſi. eſ. pa. Mich. iij. q̄ comederunt carnes ppl'i mei ꝛ pelles
eoꝝ deſup excoriauerūt ꝛ oſſa eoꝝ cōfregerunt tūc clama
bunt ad dn̄m ꝛ nō exaudiet eos (ꝛ locū) .i. eccl'iam (deſo.)
vt ſupra. illa eīn mala veniunt in eccl'ia ꝑ ꝑlatos. Eſa. lix.
venerūt ſtructores tui deſtruentes te ꝛ diſſipantes te a te
exibunt. Poſtq̄ꝫ imprecatus eſt ꝓpheta vel vir iuſtꝰ malis ꝛ
ꝑtinacibus nō optando eis penā ſ; laudando diuinā iuſti
ciā orat ꝓ peccatoribꝰ nō obſtinatis: ꝛ cōnumerat ſe illis
vir iuſtus ex humilitate dicens (ne memineris iniq̄. no. an
ti.) q. d. da grām ꝑuenīt de cetero nō recorderis pctā nr̄a.
ps̄. ſi iniq̄tates obſerua. dn̄e. Ezech. xviij. Quacumqꝫ hora
inge. pec. oīm iniq̄. non re. amplꝰ. Recordaṫ aūt dn̄s pec H
catoꝝ ꝑ ſex videlꝫ Recordaṫ
¶ Scripturā. Hiere. xvij. pctm̄ iuda ſcriptū ē ſtilo ferreo. dn̄s pctō.

rū per ſex ¶ Profunditatē pcti. Eze. ix. Profunde peccauerūt ſicut i dieb⁹ gabaa. hec ꝓfunditas cōſiſtit in p̄ſumptiōe ⁊ deſperatiōe. Prouerb. xviij. Impius cum in ꝓfundum venerit peccatorum contemnit.
¶ Cōſuetudinem. Geñ. iiij. ſm aliam lr̄am. peccaſti quieſce: dictum eſt ad chaym.
¶ Multitudinē peccatoꝝ. ij. Paral. in fi. peccaui ſup numerū harene maris multiplicata ſunt peccata mea.
¶ Magnitudine peccati. Treñ. iij. cōcluſit vias meas lapidib⁹ quadris. i. magnis peccatis.
¶ Signa ⁊ memorialia. Eſa. lvij. Poſt oſtiū retro poſtem poſuiſti memoriale tuū (cito anti. nos miſe. t.) .ſ. anq̄ȝ anticipet nos mors vel dyabol⁹ de quo ſupra orat exurge domine p̄ueni eū ⁊ ſupplanta eū ⁊ alibi. dn̄e ad adiuuandū me feſtina. Dañ. ix. Ne moreris ꝓpter temetip̄m de⁹ me⁹ ⁊ neceſſe ē q̄ (cito anticip. noſ mie) dn̄i. q̄r vt dr̄ Eccl. xiiij. mors nō tardabit id̄o bn̄ petebat ille Tob. iiij. dn̄e deſcēde priuſq̄ȝ moriat̄ fili⁹ me⁹ (q̄r paup̄es facti ſum⁹ ni.) hec eſt bona rō q̄r mīa pauperū ⁊ miſeroꝝ eſt poſſeſſio ꝓpria non ei⁹ cui dr̄ Apoc. iij. dicis q̄r diues ſum ⁊ locupletat⁹ ⁊ nullius egeo (nimis) nimis paup̄ eſt q̄ nec in celo nec i terra aliq̄d habet. de qua nimia paupꝑtate intelligit̄ illud Eccli. xl. Fili in tp̄e vite tue ne indigeas. meli⁹ eñ eſt mori q̄ȝ indigere. diuites q̄ plus alijs vident̄ hic plus alijs indigent. vñ Prouer. xiij. Eſt quaſi diues q̄ nihil habeat. Ier. Auaro deeſt tam qd̄ hȝ q̄ȝ qd̄ nō hȝ. credenti aūt tot⁹ mundus diuitiaꝝ eſt. q̄r ergo paup̄es ſum⁹ nimis: vt aliq̄d lucrari poſſim⁹ (adiuua nos de⁹ ſalutaris nr̄) .j. Cor. iij. dei coadiutores ſumus ⁊ q̄ iuuat ſe de⁹ iuuat illū. vñ. pſ. ecce ei deus adiuuat me ⁊ do. ſu. eſt a. m. multi aūt q̄rant adiutoriū nō a deo ſaluatore ſ3 a mundo ꝓditore vt illi q̄ ditari querūt p̄ vſurā ⁊ dolū p̄ ſymoniā ⁊ furtū. Eſa. xxxj. Ue q̄ deſcendūt in egyptū ad auxiliū. Eccli. vlt. Reſpiciens erā ad adiutoriū hoim ⁊ nō erat. ſic poterunt multi dicere in die mortis. ſ3 cōfident̄ dicit Abac. in fi. Exultabo in deo iheſu meo. ⁊ pſ. auxiliū. m. a dn̄o (⁊ ꝓpt̄ gl'iam no. t. do. li. nos.) nō ꝓpt̄ nr̄am. pſ. nō nobis dn̄e nō no. ⁊c. Bar. ij. Dn̄o deo nr̄o iuſticia. nobis aūt ⁊ patrib⁹ no. cōfuſio faciei ſicut eſt dies hec: ⁊ q̄d eſt gl'ia dn̄i. Dañ. ix. Gl'ia dn̄i eſt miſereri (⁊ ꝓpici⁹ eſto pctīs no. ꝓpter no. t.) qd̄ eſt ihs. q. d. nō ex opibus iuſticie q̄ fe. nos: ſ3 ſm ſu. miaȝ ſal. n. fe. Tyt. iij. qui ab actu ſaluandi hȝ nomē ſaluatoris. ſ. ieſus qd̄ interp̄tat̄ ſaluator a pctīs. Math. j. Uocabis nomen ei⁹ ieſū ip̄e e. ſal. fa. po. ſ. a p. e. Heſter. vj. Propici⁹ eſto ſorti ⁊ funiculo hereditatis tue ⁊ cōuerte luctū noſtrū in gaudiū vt viuentes laudem⁹ no. t. petit ergo tria in hoc verſu. Primo adiutoriū ad bonū faciendū. ſed q̄r bn̄facientes nitit̄ dyabol⁹ impedire. Scd̄o petit liberationē a dyabolo ⁊ ei⁹ laqueis cū dicit (libera nos) ſ3 q̄r nō eſt ita ſanct⁹ q̄ nō peccet ſaltē venialiter. Tercio petit remiſſionē pctōꝝ cum dicit (⁊ ꝓpici⁹ eſto ⁊c.) ſequit̄ (ne forte dicant in gētib⁹) .i. inter pctōres gentiliter viuentes (vbi eſt de. eo.) q. d. ne inſultent nobis pctōres q̄ bonoꝝ caſui aut tribulatiōi inſultare ſolent. ſic amici Iob inſultauerūt ei ⁊ vxor tobie inſultauit ei dicēs manifeſte facta eſt vana ſpes. t. et elyme tue mō apparuerūt ⁊ iudei dn̄o dicētes Mat. xxvij. cōfidit in deū liberet eū ſi vult (⁊ innoteſcat in nationib⁹) .i. oib⁹ q̄ ad iudiciū conuenerint: de quo Sap. v. Iudicabūt ſancti natiōes q̄d innoteſcat (vltio ſan. ſer. t. q̄. ef. eſt) ad lr̄am vel detractionē Eze. xxj. Uiri detractores fuerūt in te ad effundendū ſan. vel p̄ odiū q̄r ſicut dicit .j. Io. iij. Qui odit fratrē ſuū ho. ē: vel p̄ rapinā ⁊ excoriationē pauperū. Eccli. xxxiiij. Panis egentiū vita pauperū eſt q̄ defraudat illū hō ſanguis ē ⁊c. hec vltio tunc innoteſcet oib⁹ q̄n vt dr̄ Deut. xxxij. ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝝ vlciſcet̄ ⁊ vindictam retribuet i hoſtis eorū. Criſo. Nō eſt cōdigna vltio ei q̄ fecit hoies ſemel mori iudex igit̄ ſecularis nō pōt digne punire peccata alicui⁹: ſ3 ſolus de⁹. vñ Eccli. xxviij. Qui vindicari vult a dn̄o inueniet vindictā ⁊ peccata illi⁹ ſeruans ſeruabit. Deut. xxxij mea eſt vltio et ego retribuā: ⁊ quō Eccli. xxxix. Ignis grādo fames ⁊ mors: oīa hec ad vindictā creata ſunt beſtiarū dentes ⁊ ſcorpij ⁊ ſerpentes ⁊ rumphea vindicāt in exterminiū impioꝝ: ⁊ dicit (corā ocu. n.) q̄r ſicut dr̄ in pſ. letabit̄ iuſt⁹ cū vi. vin. ⁊c. ⁊ vt h̄ veloci⁹ impleat̄ (introeat i cōſpe. t.) quaſi q̄dam p̄ſona nobilis (gemit⁹ cōpe.) ad literam vel vinculis penaꝝ ⁊ egritudinū vel vinculis religionis. Eccli. xxxv. Deprecationē leſi exaudiet nō deſpiciet p̄ces pupilli nec viduā ſi effundat loquelā gemit⁹. ⁊ ibidē: oratio humiliantis ſe nubes penetrabit. Eſa. lix. quaſi columbe medirantes gemem⁹: expectauimus iudiciū ⁊ nō ē ſalutē ⁊ elongata eſt a nobis (ſm magnitudinē bra. t.) id eſt amoris quē oſtendiſti o de⁹ pr̄ dando morti brachiū tuum. i. filiū ꝓ nobis de quo. Eſa. xlviij. Faciet voluntatem ſuā in babylone. i. in mundo ⁊ brachiū ſuū in chaldeis. i. in demonib⁹ quos p̄ brachiū deuicit: ⁊ ſic fecit voluntatē ſuā de q̄ dicit̄ brachiū. i. fili⁹ deſcendi de celo nō vt faciā voluntatē meā ſ3 voluntatē ei⁹ ⁊c. hec eſt aūt voluntas ei⁹ q̄ mi. me p̄aſvt oīe qd̄ dedit mihi pater nō p̄dam ex eo: ſ3 reſuſci. il. in no. die. j. Theſ. iiij. hec eſt voluntas dei ſanctificatio nr̄a. xp̄s aūt ſanctificauit nos ſanguine ſuo. Ioh. xvij. Ego ꝓ eis ſanctifico meip̄m vt ſint ⁊ ipſi ſanctificati in veritate. vel ad xp̄m dicit ſm magnitudinē amoris quē oſtēdiſti nobis extendens in cruce brachia ad amplectendum nos. Eſa. lij. Parauit dn̄s brachiū ſctm̄ ſu. in. oī gen. ⁊ videbunt oēs fi. ter. ſa. dei. n. Eſa. xl. In brachio ſuo cōgregabit agnos ⁊ in ſinu ſuo leuabit (poſſide. fi. morti) .i. eos quos ap̄li ⁊ martyres ꝓ te mortificati ⁊ occiſi in fide genuerunt. j. Cor. iiij. Per euangeliū ego vos genui. Eze. xxij. deficere faciā immundiciā tuā a te: ⁊ poſſidebo te in cōſpectu gentiū. Exo. xxxiiij. Obſecro vt gradiaris nobiſcū ⁊ auferas pctā nr̄a noſq̄ȝ poſſideas. bn̄ ergo allegat vt ſ3 amorē q̄ emit nos ſeruet nos ⁊ poſſideat. q̄r ſicut dicit beatus Berñ. tanti emit vt amittere nō velit: ſ3 multi ſe ſubtrahūt a poſſeſſiōe dn̄i ⁊ faciūt ſe poſſeſſionē dyaboli. vñ dicunt q̄dam. Eſa. xxvj. Dn̄i poſſederūt nos abſq̄ȝ te. h̄ aūt multotiens fit p̄ malā ſocietatē. q̄r vt dicit pſ. cū ſancto ſanct⁹ eris ⁊c. ⁊ cū peruerſo p̄uer. vñ eis imp̄cat̄ dicens (⁊ redde vici. n.) q̄ nos ad pctm̄ traxerūt (ſeptuplū) .i. p̄fectam penā: ⁊ punitionē in corpore ⁊ aīa. Eccli. vij. Non ſemiabis mala in ſulcis iniuſticie ⁊ nō metes ea ſeptuplū. i. in aīe trib⁹ virib⁹ ⁊ corporis quatuor elementis. Geñ. iiij. Qui occiderit chaym ſeptuplum punicet̄. ⁊ in ſeptuplo vltio dabit̄ de chaym de lamech v̄o ſeptuagieſſepties. pctm̄ eñ ſeptē inducit penas. Prima eſt hebetatio intellect⁹ in vi rōnabili. Scd̄a corruptio affect⁹ in vi cōcupiſcibili. Tercia obduratio in vi iraſcibili. hec tres ſunt interi⁹ in aīa. exterius autē ſunt quatuor. Prima eſt paupꝑtas. ſecunda moleſtia. tercia ignominia. quarta mors ſiue tp̄alis ſiue eterna. vtraq̄ȝ eñ ex pctō ſequit̄ (in ſinu coꝝ) .i. in ſecreto ꝯſciētie. q̄r ſicut cōſcientia eſt culpe ita ⁊ pene (impro. coꝝ q̄ expro. tibi do.) improperiū facit dn̄o q̄ peccat. Nā ꝓpter pctā nr̄a ſuſtinuit obprobriū in cruce ⁊ paſſiōe ſicut dicit in pſ. obprobria exprobrantiū tibi ceci. ſup me. vñ q̄ iterū peccat q̄tuȝ in eo eſt facit deo obprobriū. Hebre. vj. rurſum crucifigētes ſibimetip̄is filiū dei ⁊ oſtentui habentes.

I Pctm̄ ſeptē iducit penas tres in aīa ⁊ q̄tuor i corpe

15 ¶ **Nos aūt pp̄l's tuus ⁊ oues paſcue tue: confitebimur tibi in ſeculum.**

¶ Nos aūt) Tercia ps vbi in exultatiōe includit lamentationē. vñ dicit (Nos aūt) q. d. tu ita illis facies (nos autē pp̄l's) quē tibi peculiarē elegiſti. Deut. vij. ⁊ xxvj. Te elegit dn̄s vt ſis ei pp̄l's peculiaris de cunctis pp̄l'is q̄ ſunt ſuper terrā (⁊ oues quas deduxiſti p̄ deſertum. pſ. deduxiſti ſicut oues po. t. in ma. Moy. ⁊ aaron (paſcue tue) q̄r nos pauiſti in deſerto manna p̄. xl. annos: nos inquā tales (cōfitebimur tibi) in cōfeſſione laudis (in ſeculū) .i. ſemp̄.

16 ¶ **In generatione ⁊ generationē: annunciabimus laudem tuam.**

¶ In generatione ⁊ ge.) .i. illis q̄ ſunt p̄ſentes ⁊ illis qui ſūt futuri (anunciabim⁹ lau. t.) p̄dicando. ¶ Moraliter dicit vir iuſtus vel eccl'ia (nos aūt pp̄l's tuus) quos ꝓprio ſāguine redemiſti (⁊ oues paſcue tue) quas ꝓprio corpe paſcis: vel ſic (nos aūt pp̄l's) p̄ cōcordiā (tu⁹) p̄ obedientiaȝ (⁊ oues) p̄ innocentiam (paſcue tue) p̄ doctrinā (cōfite-

Moralr̄ i p̄ſona viri iuſti

bimur tibi) corde:ore:ope:ꝑ gratitudinem (in ſeculū) per perſeuerantiam. paſcua dñi eſt ſacra ſcriptura vbi paſcū-tur oues ſue. vñ Ezec. xxxiiij. In paſcuis vberrimis paſce eas: in montib⁹ excelſis iſrael erūt paſcua earū: montes ꝓ lati: herbe montiū exempla ꝛ verba eoꝝ: ſꝫ Iob. xl. dr̃ huic montes herbas ferunt. i. dyabolo. quia exempla prelato-ruꝫ modo plures acquirunt dyabolo. vñ addit Iob. om-nes beſtie agri ludunt ibi. i. oēs demones vel vicia cuiuſli bet generis ibi ſecure habitant ꝛ ludunt ꝛ illudunt. hñ au tem dicit (cōfitebimur in ſeculū). ſ. pñs q2 cōfeſſio pcti de bet fieri in hoc ſeculo ꝛ habebit finē. Eccl. xvii. Añ mortē cōfitere a mortuo quaſi nihil perit cōfeſſio. cōfeſſio autem laudis infinita ꝛ eterna erit (in ſeculū ſeculi) ꝛ hoc eſt qḋ addit (in generatiōe ꝛ gene. annun. lau. t.) in futuro. pſal. beati q̄ habi. in do. t. do. in ſec. ſe. lau. te. Supradictū eſt ꝙ paſcua dei eſt doctrina ſacra. q̄ ꝑ p̄latos ꝛ doctores quaſi ꝑ paſtores ſimplicib⁹ quaſi pecoribus miniſtrat̄. Et notan de ſunt ꝓprietates his verſibus.

R Qualr p̄lat⁹ ꝯueniūtꝫ no-uē ꝓprietateſ paſcue.

¶ Paſcua ſponte vīrent paſcunt inculta libenter.

¶ Alta pec⁹ ſꝫ aquoſa boues: dāt fena ꝑ ymbres (paſcua) eñ ſacre doctrine debent dari ſponte. q2 ꝛ ſponte dant̄ a deo. Math. x. Gratis accepiſtis gratis date. ſponte etiam fructificat in auditorib⁹ q2 coacti nō faciunt verū fructuꝫ. Geñ. j. Germinet terra herbā virentē. Itē debent (virere) virentib⁹ vt docentes virtutib⁹ ſplendeant ꝛ eas doceāt. Eſa. xxxv. In locis vbi prius habitāt dracones viror cala mi ꝛ iunci orient̄: ꝑ ꝯtrariū dr̃ Eccl. xliij. extinguet viride ſi cut ignē (Itē paſcunt) q2 paſtores debent oues paſcere doctrina nō ſeipſos crapula. Ezec. xxxiiij. ve paſtorib⁹ qui paſcebāt ſemetipſos. Itē (inculta). i. rudis dꝫ eſſe doctria ꝛ rudis vt nō abſcondat̄ ſapientia in decore ſuo. Eccl. iiij. Itē (licent) q2 paſcua dꝫ eſſe cōis. Roꝝ. j. Sapientib⁹ et ꝛ inſipientib⁹ debitor ſum. Iteꝫ (alta pecus). i. ſimplices aggrediunt̄ ardua cōſilia q̄ docent̄ in ſacra ſcriptura. vn-de de onagro dr̃. Iob. xxix. Mōtes circūſpicit paſcue ſue ꝛ virentia queqꝫ ꝑquirit. j. Reg. xxiiij. Per abruptiſſimas petras q̄ ſolis ibicib⁹ puie ſunt. ſꝫ (aquoſa boues). i. ſapiē tes hui⁹ mundi ea nolunt audire ꝛ illa cōplectunt̄ q̄ tpali um abundantiā indulgere vident̄. Amos. iiij. audite vbū dñi vacce pingues. Geñ. xlj. Aſcēdebant ſeptē boues craſ ſe nimis ꝛ paſcebāt in locis paluſtrib⁹ hoc eſt qḋ dixerunt q̄dam. Ioh. ix. Nos diſcipli Moy. ſumus. Moy. eñ per mittebat tpalia. xp̄s ꝟo ea amputabat dicens. Niſi qs re-nunciauerit oib⁹ q̄ poſ. nō po. me. eſſe diſcipul⁹ (dāt fena) id ē humiliant docendo ꝙ ois caro fenū: ſicut dr̃ Eſaie. xl. (per ymbres) gratie. q2 vt dicit Greg. fruſtra laborat exte-rius lingua p̄dicatoris niſi intus aſſit grā ſaluatoris. Eſa. xxx. dabit̄ pluuia ſemini tuo vbicunqꝫ ſeminaueris in ter-ra. Eccl. xxxij. irrigabo cor populoꝝ multoꝝ.

Pš. lxxix

Pſalmus LXXIX

Qui regis iſrael intende: qui dedu-cis velut ouem ioſeph.

¶ Tytul⁹ (in finē ꝓ his q̄ cōmutabunt̄. pš. ꝓ aſſyrijs teſti-moniū aſaph) ſupra petijt ꝓpheta ſalutē iudeoꝝ. ſꝫ q2 non habet̄ ſal⁹ niſi ꝑ dñi incarnationē. iō petit h̄ eandē incar-nationē. vñ is eſt ſenſus tituli (pš) iſte dirigens nos (in fi-nē) xp̄m: eſt (teſtīm aſaph). i. fidelis ppl̄i teſtantis xp̄i icar-nationē: vel (ꝓ his). i. ad vtilitatē eoꝝ q̄ (cōmutabunt̄) de infidelitate ad fidē: de pctō ad pniam. i. (ꝓ aſſyrijs) aſ ſyrij interp̄tant̄ dirigētes ꝛ q̄ prius dirigebāt ſe. ꝯ xp̄m ſi-cut dicit Iob. xv. ꝯ oipotentē roborat⁹ eſt cucurrit aduer ſus deū erecto collo ꝛ pingui ceruice armat⁹ eſt. mō facti fideles ꝛ iuſti dirigunt ſe ad xp̄m ꝛ recti diligunt ꝛ laudāt illum. Cañ. j. recti diligunt te. pš. rectos decet collaudatio Et ptꝫ intentio ꝓphe in hoc pš. intendit eñ monere nos vt in melius cōmutemur ꝛ ad xp̄m dirigamur. Mod⁹ hipti tus eſt. pš. In prima pte deprecat̄ ꝛ petit Primū aduen-tū ꝑ quē reparatio humani generis. In ſecunda pte agit de eccl̄ia ſub typo vinee oſtēdens quō incepta ꝛ ꝑfecta ſit ibi (vineā de egypto) volens ergo ꝓpheta petere incarna-tionem xp̄i: diffinit primo xp̄m ſm duos p̄ncipales actus ſcꝫ regere ꝛ paſcere. de primo dicit (q̄ regis iſrl̄). i. o tu de-us fili (q̄ regis iſrl̄). ſ. pplm iudeoꝝ (intende) deſiderio ꝛ petitiōi ſanctoꝝ q̄ aduentū tuū deſiderant. Eſa. lxiiij. Uti nā diſrumperes celos ꝛ deſcenderes (intende) ſꝫ infundē do lumen fidei ꝑ incarnationē: de ſcd̄o dicit (q̄ deducis) id ē deducis ꝑ apl̄os (velut ouē) ſimplicē ꝛ obedientē (io ſeph). i. pplm credentē de gentib⁹ ſignatū ꝑ ioſeph q̄ int̄-p̄tat̄ augmentū ꝛ ppl̄s gentiū; auct⁹ eſt ꝛ adiunctus po-pulo iudeoꝝ credenti ꝛ ita fuit augmentū eccl̄ie: deduxit dñs has oues ꝑ apl̄os de deſerto infidelitatis ad gregem fideliū ꝛ de deſerto huius mundi ad caulas regni celeſtis vñ ipe loquēs ad iudeos dicit Io. x. Alias oues habeo q̄ non ſunt ex hoc ouili ꝛ il. oportet me adduc. vt ſi. v. o. ꝛ. v. paſtor.

¶ Qui ſedes ſuꝑ cherubin manifeſtare: co-ram effraym beniamin ꝛ manaſſe. 2

¶ Qui ſedes ſuꝑ che.). i. ſuꝑ illas ꝟtutes angeloꝝ (mani feſtare) in carne (corā effraym ben. ꝛ ma.). i. oibus iudeis ſoꝛs eñ beniamin erat in meditullio terre ꝛ alie due erant in terminis. ꝛ ita ꝑ has tres trib⁹ totū cōp̄rehendit ꝛ corā his manifeſtauit ſe xp̄s ꝛ ad nos fuit miſſus ſicut dicit ma the. xv. nō ſū miſ. ni. ad o. q̄ pie. do. iſ. Eſa. xlvj. Dabo i ſy-on ſalutē. i. in iudeis ſꝫ q2 ꝑ incarnatōꝫ eſt ſoluꝫ ichoata ſa lus. ideo petit ꝛ reſurrectionē ꝛ aſcenſionē ꝑ q̄ eſt cōſūma tio ns.

¶ Excita potentiam tuam ꝛ veni vt ſaluos facias nos. 3

¶ Excita potentiā. t.) in reſurrectiōe ꝛ aſcenſione. i. fac vt nō videat̄ potentia tua obdormiſſe vel periſſe q̄ in paſſio ne viſa eſt periſſe. in reſurrectōe aūt excitata: in aſcēſione excitatior: in iudicio aūt erit excitatiſſima (ꝛ veni) p̄mo in carne vt pñr alia faciat (vt ſaluos fa. nos) ꝛ cū veneris.

¶ Deus cōuerte nos ꝛ oſtende faciem tuaꝫ ꝛ ſalui erimus. 4

¶ De⁹ ꝯuerte) ad fidē tuā ꝛ ſic loquit̄ ad filiū: ad p̄rem ſic (de⁹ cōuerte nos) ad filiu tuū (oñde nobis) ꝑ fidē (faciē tuā). i. filiū tuū ꝑ quē cognoſceris. Ioh. j. deū nemo vidit vnqꝫ: ſꝫ vnigenit⁹ q̄ eſt in ſinu patris ipe enarrauit. Io. x-iiij. Qui videt me videt ꝛ pa. ꝛ ſi hoc facis (ſalui erim⁹) ꝑ fidē q̄ ſaluat credētes. Lu. xvij. Fides. t. te ſal. fe. optat āt aduentū xp̄i nō tm̄ vt veniat ſꝫ vt cito veniat: vñ addit.

¶ Dñe deus virtutū: quouſqꝫ iraſceris ſuꝑ orationem ſerui tui. 5

¶ Dñe de⁹ vir.) Humanarū ꝛ angelicarū (quouſqꝫ iraſce ris). i. iratus apparebis (ſuꝑ orōnē ſerui. t.) aſaph ꝑ quē intelligit̄ cetus ſanctoꝝ patrū deſiderantiū xp̄m qḋ oſtē-debāt duob⁹ modis. ſ. ꝑ orōnē. vñ dicit (ſuꝑ orōnem) ꝛ ꝑ gemitū aut fletum. vnde addit.

¶ Cibabis nos pane lachrymarū: ꝛ potum dabis nobis in lachrymis in menſura. 6

¶ Cibabis). q. quouſqꝫ cibabis (nos pane lachry.). i. lacri mis quaſi pane. vñ alibi. fuerūt mihi la. m. pa. die ac noct. dum dicit̄ mihi quotidie vbi eſt de⁹ tu⁹ (ꝛ quouſqꝫ po. da bis no. in lacri.) idē eſt ꝙ prius ſꝫ repetendo notat abūdā-tiā deſiderij ꝛ lachrymaꝝ (in mēſura) h̄ dicit ad drām la-chrymaꝝ q̄ ſunt ex deſperatione. ille eñ ſunt ſine menſu-ra. Alit̄ ſm glo. petierat aduentū xp̄i vt ſaluus fieret. Et poſſet credere aliqs ꝙ poſt xp̄i aduentum nullā tribulati onē vel pſecutionē haberent xp̄iani. vñ oñdit ꝙ immo: et p̄mo oñdit ꝙ habebunt flagella ꝛ h̄ eſt ꝙ dicit (dñe deus ꝟtutum quouſqꝫ iraſceris ſuꝑ orō. ſui. t.). i. quouſqꝫ oſtē-des irā. t. ꝓualere orationib⁹ ſanctoꝝ. orōnib⁹ eñ pugna mus ꝯ flagella ſꝫ cum dñs flagella nō aufert tunc preualet ira ſua noſtris orationib⁹ poſtea oñdit ꝙ nō tm̄ exteri⁹ fla gellabunt̄. ſꝫ etiam interius patient̄ ꝛ cōterent̄: vñ dicit (ci babis nos pane lachrymaꝝ ꝛ po. da. no. in la. in mē) vt. ſ. ipſa tribulatio ꝛ fletus menſura ſit cōſolationis ꝛ retribu tionis ſm illud pš. ſm multitudinem dolo. m. in cor. m. cō-ſola. t. leti. a. m. poſtea oſtendit ꝙ lachryme erunt ex com-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf